

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap majus 4^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó. *(Folytatás.)*

Majus első napjaiban készen lettek a' pamut-gyűjtéssel; de ez éppen nem fizetett olly jól, hogysem előbb reménylék, és így kénytelenítették még gazdaságosabban, és szegényebben élni, mint eddig, és magokat a' szerencsenek asztalára szorítani. Ruhájok is bizonyítá szűkölködésöket; a' gyermekeknek mind kicsinye mind nagyja szerencsenektől szőtt durva pamutszövetet viselt, az atya pedig durva kék gyolcs köntösben járt. Egész héten csak köles és tengerivel (kukoricza) éltek: csupán vasárnap hozatott az atya két font kenyeret, mellyel őket megvendégelte, mert csak ezen eggyel tudhatott még nekik kedveskedni:

Most Picard azon tudósítást is vevé, hogy ama hajó, mellyet a' mult esztendőben europai portékákkal terhelve Golamba küldött, lángok prédája lett. „Már most vagyonomnak utósó maradékát is elvesztém — felkiált a' boldogtalan — most már elkerülhetlen mindnyájunknak veszte.“

Sirtak valamenyin, mert a' jobb napokat ígérő egyetlen 's utósó reményöket megsemmisítve érzették; Picard igen nehezen tudá magát felbátorítani. Sz. Lajosban levő barátjai nyílt szívvvel vettek részt szomorú sorsában, 's már a' gyarmatbeli Europaiaktól számára segédpénzt akartak kéregetni, de ő ezen szándék teljesítésének ellene szegedvén magát jelenté, hogy csak valódi barátjaitól adott segedelem elfogadására határozhatná-el magát. Dard ur, egy igen nemes férjfi, 's a' senegali franczia iskolák igazgatója, ezen alkalommal frészvételének hevét különösen kitüntette. Ezen barátjok minden abbeli igyekezete sikeretlen maradt, hogy az igazgatótól élelembeli segedelmet eszközölhetett volna a' szerencsétlen familia számára, pedig már küszöb

előtt állott az esőzés ideje, melyben arra most lett volna legnagyobb szükségök.

Nem hozák ugyan most feléjük az északi szelek a' nagy homokpuszták égető hevét, de a' helyett a' déli széllel egész felhőként jött kinzásukra a' sáska és muskitó-légy. Az utósónak csipései ellen nem oltalmazhatták őket kunyhójaik; miattok éjjel nappal se lehettek nyugton. Egy éjjel valamely különös csörgésre ébredett-fel Sarolta és Amália; mire felkelvén atyjokat is felkölték, mert félték, hogy tán ama tigris-macska vagyon ott, melyet már nehányszor vettek észre a' tyúk-udvarhoz közel. Midőn tehát atyjokkal a' háló szobát vizsgálnák, egy nagy, 's a' földbe mélyen ásott lyukra akadtak az ágy alatt; bizonyosak levének tehát, hogy ama csörgést valamely kigyó okozta, melyre azonban nem találhattak. Ezen állat sziszegésén annyira megrémült a' két leánytestvér, hogy többé el nem állhattak, 's még is hozzá kellett szokniok, mert azt ezen időtől fogva minden éjjel hallották. Nehány nappal e' kellemetlen felfedezés után, midőn Sarolta az általa nevelt négy, öt fiók-galambjait etetni akará, a' tyúk-ól mellett egy nagy kigyót láta, melynek szája minden oldalából egy szárny látszék kilógni. Sarolta azonnal elő hívá atyját, ki a' szörnyeteget agyon lőtte, de a' szárnyak eltűntek; mivel pedig szokatlan vastagságú vala, Picard felmetszeté testét a' szerezecsenek által, és gyomrában Sarolta négy galambjait találta. A' kigyó kilencz lábnyi hosszú, 's kilencz ujnyi vastag volt; a' Négerek azután jó ízűen megették; de ez még se volt ama kigyó, melynek sziszegése annyira rémité Saroltát és Amáliát, mert a' közelebbi éjjel ismét hallották. Ezen körülmény tehát jobb hely keresésére vette Picardot, hova a' kunyhókat átszállithassa; talált is olyanra a' sziget déli oldalán közel a' parthoz.

Mihelyt az alapföldet el-egyengette, széjjel bontatta a' kunyhókat, 's nem telt bele három nap, már készen állottak, 's be is hordozkodtak. Csak a' baromfi átvitelére nem maradott elég idejek. A' régi lakásnál levő tyúk-udvar minden felől körül kerítve, 's felülről a' ragadozó madarak eltávoztatása végett hálóval volt fedve; nem tarták tehát veszedelmesnek, ha azt még egy éjjig régi helyén hagyják. De midőn következő reggel Sarolta oda érne a' baromfiak etetésére, két tyukon 's egy kacsán kívül vala-

mennyit megfojtva lelé. Szegény Picardunkra nézve e' vesztés nagyon is tetemes volt, mert azzal 200 kiköltött tojás 's több mint 150 tyúk és kacsza veszett-el, mellyeknek eladásukra éppen annyi reményt alapítottak, mint ültetvényeik jövedelmére.

A' mint mondtuk, az új lakás a' folyó partjára tételtt által, de ennek közel léte, valamint a' határos erdőcske is annyi muskitót esalt oda, hogy már az első éjek kiállhatását is lehetetlennek tarták. Kénytelenítették tehát magokat sajkájukra vonni, és fel 's alá hajókázni; de ez se védheté őket ezen bogarak csipései ellen. Gyakran, ha illy hajókázásról vissza tértek, a' hévség ellenére is nagy pamut-paplanokkal fedék-be magokat, vagy a' kunyhókat tele ereszték füsttel, vagy a' folyóba rohantak, hogy magokat csak néhány pillantatra oltalmazták e' kiállhatlan kínzás ellen.

A' dolog annyira jött, hogy az élet valamennyinek türhetlen terhére vált. A' milliónyi bogarak csipései által okozott álmatlanság, a' posványos föld büszhődött párolgásai, a' kunyhókban levő füst, 's még e' mellett annyi szükség, annyi gond, 's a' legszükségesebb életnemük hiánya, mind ezek arra látszattak egyesülve lenni, hogy őket kétségbe esésre juttassák. Az atyai szeretet bátorítá Picardot, 's magát gyermekei előtt csüggedésnek nem ereszté, de belső lelki kinja napról napra nevededett. „Én nem vagyok szerencsétlen, kedves gyermekim, csak az keserít, hogy titeket pusztaságra látlok számkivetve. Csak annyi pénzt kerithetnék elő, hogy titeket franczia országba küldhetnélek vissza, örömet megadnám magamat sorsomnak, 's vigasztalást lelnék azon gondolatomban, hogy ott ti örülhetnétek élteteknek, 's nem kellene valamint itt, minden emberi társaságtól elzárt ifiúságokat elgyászolni.“

„Ugyan mikép gondolhatod lehetségesnek — felelének gyermekei — hogy boldogoknak tarthatnók magunkat franczia országban, ha tudnók, hogy te Afrikában nyomorgasz. Csak te ne búsulj miattunk. Hiszen tudod, és százszer többszer is bizonyítottuk már, hogy nálad maradni és sorsodat szeretetünk által könnyíteni egyetlen kívánságunk.“ Ekkor az atya szívéhez szorítá gyermekeit, 's ez uttal hullajtott könnyei enyhíték fájdalmait.

a

Egyetlen kipihenése és mulatsága, melyet Picard magának, 's gyermekeinek engedett, az volt, hogy némellykor kézi munkájok mellett olvasott nekik valamit; nem sokára megtanulták a' nyilazást is, és vad kacsá vadászatra mentek. Szorgalmasan halásztak; de sokszor nem is ehettek a' muskitók miatt, melyeknek sokasága pillantatig se engedé őket egy helyen maradni, 's éhségüket enyhíteni. Kivált a' kis gyermekek leírhatlan kínt szenvedtek; egész testöken egy foltocskát se lehetett találni, melly a' csipéstől sebes nem lett volna.

Julius elején a' sebes zápor-esők magokkal hozák a' vetés idejét is. Hajnal hasadtakor tehát az egész familia kimene mezei munkájára; de most volt a' fergetegeknak, és azon éghajlat alatt szokott rémitő égi háborúknak is idejek. Egyik éjjel erős menykő - csapások ébreszték - fel őket; irtózatossá forgószél sűrűlt a' levegőn keresztül, és a' legerősebb fákat törte ketté; az egész ég lángba borult; egyik dörgés a' másikat érte; záporok ömlöttek; a' kunyhó ingadozott; födele már leragadtatott; áázva, remegve, 's térdig a' vízben állva töltötték az egész éjt. Hallották a' kigyók sziszegéseiket, a' közel levő ragadozó állatok bögését; mindenféle undok férgek 's bogarak seregenként szállongottak körülöttek; gyíkok, százlábúk, 's iszonyú békák másztak számtalan mennyiségben feléjük. — Végre napfelköltekor lecsendesült a' fergeteg, elnémult a' dörgés, elállott a' szél, 's terhesen nyomó, rekkenő levegő fekvék az elpusztított földön.

Ez éjjeli szenvedések a' közelebbi hetekben még gyakran fordult elő; mind ezek csak gyenge ábrázolatját mutatják ama szűkölködések, veszélyek, és szenvedéseknek, melyeket e' szerencsétlen háznépnek Safalon tartzkodása közben kiállani kellett.

Picard ez idő alatt kénytelen volt Sz. Lajosra menni. Távollétében Sarolta és Amalia felfedezték, hogy a' még szolgálatjokban levő két szerecsen szökni készült. Ez őket igen nagy zavarodásba hozá, 's mivel István is gyanús lett előttük netalánti egyet értése miatt, nem tudtak más módot ezen szándék megsemmisítésére, mint hogy, mindenik pistollyal felfegyverkezve, egész éjjel ébren legyenek. Azonban a' sajkát lánczczal lekötötték, 's alvás helyett a' part-ra heveredtek. Esti kilencz órakor csak ugyan eljöttek

a' szerecsenek; de midőn fiatal gazdaszszonyaikat látnák, tettették magokat, mintha halászni szándékoznának. Volt is mindenik kezében egy szigonyvessző; de Sarolta közelítvén hozzájuk, 's nem látván azokon madzagot, parancsolá nekik, hogy menjenek fekünni: de az egyik sebesen a' sajkába ugrott; mivel pedig lekötve találta, elszégyenülve ismét kilépett belőle, 's társával eltávozott. Már most Sarolta Istvánhoz menvén tudtára adta neki a' két szerecsen szándékát, 's kérte őt, hogy azoknak őrzésére segédjek lenne. István azonnal felkelt, Picard urnak puskáját elő vette, 's kérte a' két leányzót, hogy nyugottan legyenek, és bizzanak benne, mivel ő bizonyosan le fogja a' szolgálakat csendesíteni, 's ő maga is elégséges lenne megszökésök gátlására. Ez éjjel nem is mertek a' szerecsenek másodszori próbára kimenni, mivel kétség kívül máskorra jobb szerencsét reménylettek. Midőn a' vissza tért Picard ezen esetet megtudta, kikérdezé a' szerecseneket szándékjuk iránt, 's tudni akará tőlek, valljon volna-e ellene valami panaszuk. „Nincsen — felelének — itt jó dolgunk van ugyan, de még se vagyunk hazánkban; szabadságunktól megfosztatunk, 's azért, mihelyt alkalmat lelünk, minden lehetőséget megpróbálunk annak vissza szerzésére. Mond magad, uram, ha téged szántó földeden megragadnának, 's gyermekidtól erővel elszakasztva messzire hurczolnának, el nem követnél-e te is mindent szabadságod megnyerésére, hogy tieidhez vissza térhess?“

Picard megvallá, hogy valóban ő is azt tenné. „No tehát — viszonzá a' szerecsen — én éppen illy esetben és számos familiának atyja vagyok; anyám is él még; szeretem pedig őt, feleségemet 's gyermekeimet; csudálkozhat-sz-e még, ha utánok vágyásomban tőled elszökni akarok?“

Ezen szavak könnyezésig illették a' szerencsétlen Picardot, 's eltökélé, hogy a' szerecseneket azon urnak, kitől őket kibérlette, vissza küldi, nehogy tovább is tartson az iránti félelme, hogy elszökésök esetében értök kárpotlást fizetni tartozzék. Tőle függött ugyan őket szándékjuk miatt feladni, 's akkor lekegyetlenebb büntetést várhattak volna; de ő maga is sokkal szerencsétlenebb volt, hogysem azoknak sorsán ne sajnálkoznék. Kevés nappal azután amaz ur, kinek őket vissza küldötte, más kettőt hozott, de ezek

olly tunyák voltak, hogy mezei munkára éppen nem lehetett hasznukat venni. *(Végzet következik.)*

Szerémi nemes asszony.

Millyen kincsnek tarták a Magyarok mindenkor az asszonyi erény tisztaságát, 's mennyire igyekeztek a' szép nemnek ezen kincsét megőrizni, nem csak a' honi törvények, hanem több történeti példák is bizonyítják. Midőn 1165-dik esztendőben 3-dik István királyunk alatt Szerém várát Manuel konstantinápolyi császár elfoglalná, bizonyos görög katona egy igen szép magyar nemes asszonyt ragadta meg, 's fajtalan vágyjának erőszakos áldozatjává akarja tenni. Látta ugyan férje az alávaló ember erőszakát, de képtelen vala hölgyét a' fegyveres kézről kiszabadítani. Midőn tehát, a' jeles asszony más módot nem remélhetne, mellyel tisztaságát megőrizhetné, rimánkodva esedezett férjének, hogy ölné meg őt, minthogy szeretett társától edesebb volna reá nézve a' halálos dőfés, mint a' fajtalan Görög szándékának teljesítése. A' nemes Magyart tüzre lobbantá hős nejének szemérme, 's a' gaz Görögnek karjai közt dőfé törét szeretett hitese szívébe.

J E L E S M O N D Á S.

Szerelem.

Ne csudáld, hogy majd minden szó
Csak szerelem versemben,
A' sok édes, a' sok szép 's jó,
A' mit érzek keblemben;
Sőt e' roppant természetben
A' mi lehel és munkál,
Vonz, köt, tart, 's illy szép keletben
A' mi által öszve áll,
'S öszve hangzik minden minden
Kivül belől alatt és fenn
A' mi élet 's élelem —
Mi az, ha nem szerelem?

Kisfaludy Sánd. Boldog szerelem 193 dal. közli S. S.

Aphorismák Erdélyből. Olly író, ki szép erkölcsi elvekkel tele munkát ír, de tettel ellenkezőt bizonyít, hasonló a' holdhoz, melly csendes fényével felvilágosítja a' setét éj homályát, 's az eltévedt vándort utba igazítva célra vezérli ugyan, de magában fekete foltokat láttat.

Zeyk Gyula.

Ki nemesen cselekedni és okosan hallgatni tud, minden rényekre alkalmas. Az elsőnek elmulasztása pedig 's a' szinmutatás már minden vétket magok után vonnak.

A' barátság vándor életünk legfőbb java: hasztalan él az, ki ezt jó lélekkel 's igazsággal nem tiszteli.

iffj. Th o r o c z k a y László.

K Ö L T É S Z E T.

A' kedves emlékkönyvébe. Barátom emlékkönyvébe.

Távul utánad
Rideg magányban
Ez árva szív eped;
Mert pusztá ég föld,
Minden ah minden
Vad pusztá nélküléd!
Könyűbe nyilnak,
Könyűbe hunynak
Borús szemek velem,
Korán és későn,
Fő szón és végsőn
Zokogva nyögdelem:
„AMÁLIA!”

A' barátság égieknél
Idvezítő érzemény,
Itt is árva földieknél
Néha száll az égi lény:
Boldog a' ki tisztá szívén
Sejti idve bájait,
Istenülve elfelejtván
Árva léte álmait.

Matics Imre.

K Ü L Ö N F É L E.

T o l l - m a g o k.

XXX.

A' historiát (történetet) nem roszul nevezhetnők egy nagy néma-ábrázolatnak (tableau), mellynek előszinén a' nagy urak, fenekszinén pedig a' népek állnak.

XXXI.

Némelly könyv igen hasonlít ama levélhez, mellyben a' füléig adós uracs apjától 100 forintot remélt, de kibontván azt, benne posta-pénzre — egy forintot talál.

XXXII.

Száz naplopó közül kilenczven kilencz fogna szorgalmasan fogni, ha a' len kezeik közt arannyá válnék.

XXXIII.

Sokan a' tanulásra adják magokat, a' nélkül, hogy tudnák, mért tanulnak. Nagy része az iskolai tanulmányoknak, hasonlít az ebédhez, mellyet — álmunkban ettünk.

XXXIV.

A' méh minden virágból szed mézet, csak a' rózsáról nem. Minek is? a' rózsá szép, mért lenne hát hasznos is. Ime! mint lebegik körül a' tarka pillangók a' piperés leánykát; de mézet egyik se fog szedni!

Garay.

A' Benini király. Ezen jó ember népétől nagyon szeretetik, ő az europai fejedelmeket testvéreinek nevezi. Az atya címet nem lehet megtagadni ezen afrikai fejedelemtől, mert már

50 gyermekei vannak, kiket ugyan annyi feleséggel nemzett. Legforróbban sohajtozik egy fehér asszony után, 's Houston urat, egy angoly utazót, ezért meg is kérte, ki neki azt megígérte. Mint kölcsönajándékot ő fekete felsége kedves testvérenek a' nagy brittanni királynak 12 afrikai hercegnét ajánlott.

Feleség-cserélés. Egyik francia hirlap tudósít, hogy f. e. februar 23-kán Aluze-ban Chalonnak környékében bizonyos B... és S... urak között igen nevezetes csere történt legyen; az egyik t. i. kicserélte feleségét a' másiknak egy — ökrével. Írásbeli egyezés szerint mindegyik rész lekötelezvé magát 50 frank bánat-pénzre, ha valamiképp az egyezésnek pontjait megszegné. — Valóban csudálatos haladással megy előre már a' civilisatio francia országban. Ebben mi csak még se vagyunk hátra!

Különféle izlés. Chinában az asszonyok kitépik szemöldjeikből a' szőrt, hogy azon kívül is kicsiny szemöket még kisebbekké tegyék. Mások ajkaikat cinóberrel festik-be, mert ezt különös szépségnek tartják. A' török nők ez előtt szemöldjeiket meg szokták aranyozni, körmeiket pedig rózsaszínűvé festeni. A' grönlandi nők arczaikat kékre vagy sárgára festik. A' Japaniaiok fogaikat aranyozzák-meg, 's az Indiaiak majd veresre, majd feketére festik azokat. Natalban az asszonyok 10 hüvelyk magos főkötőket viselnek marha fadgyúból; Chinában pedig réz vagy arany madarat, mellynek csőre (Schnabel) az asszonynak orra-hegyéig ér, szárnyai homlokát es halantékait fedik-be, míg a' hosszú fark a' tollforgót (Federbusch) képezi.

Mulattató. I) Bizonyos földmivelő nem régiben ismételve ezen szavakkal ébresztetett-fel álmából: „Hej földi! ágyban van kend?” — „Ugy van, mi baj?” kérdé a' pór. — „Semmi, semmi lön mindenkor a' válasz — az éjjeli őrség” — 's mig a' jó pór békén nyugszik ágyában, és házat őrizve gondolja, a' vélt őrség körül fogja lakát — 's istállóját mindenéből kiüresíti.

2) Valamelly gyermek-nevelő egykor korán reggel kísétált tanítványával, 's az uton arannyal tölt erszényre bukkantak. „Látod — mondá a' gyermeknek — milly gyümölcsöt hozhat, ha az ember korán kél-fel; mi soha se találtuk volna az erszényt, ha korán nem kelénk vala.” — „Igaz — viszonz a' kis fiú — de az, ki ezt elveszté, még korábban kelt-fel, mint mi.”

Hasonszórejtvény.

Mig ezt teszi tudód, bizonyos hogy élsz még,
Ki már így nem tesz, vagy alélt vagy halott rég:
Magyar vezér voltam hajdan, a' Németek
Augsburgnál társimtól 's tőlem is rettegtek,
Midőn belé fujtam híres hangszerembe,
Melly most is elrejtve van jász tár-terembe.

Előbbi rejtvény: bár, kár 's a' t.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsalja 612.